

Konferencija na visokom nivou o budućnosti Evropskog suda za ljudska prava
BRAJTONSKA DEKLARACIJA

od 19. i 20. aprila 2012. godine -

Konferencija na visokom nivou održana u Brajtonu 19. i 20. aprila 2012. na inicijativu Komiteta ministara Saveta Evrope kojim predsedava Ujedinjeno Kraljevstvo (u daljem tekstu Konferencija) objavljuje sledeće:

1. Države ugovornice Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu Konvencija) ponovo potvrđuju svoju duboku i trajnu privrženost Konvenciji i prema ispunjenju obaveze utvrđene Konvencijom da u okviru svojih nadležnosti obezbede svima prava i slobode određene Konvencijom.
2. Države ugovornice takođe ponovo potvrđuju svoju privrženost pravu pojedinca na podnošenje predstavke Evropskom sudu za ljudska prava (u daljem tekstu Sud) kao kamenu temeljcu sistema za zaštitu prava i sloboda navedenih u Konvenciji. Ovaj sud je dao izuzetan doprinos zaštiti ljudskih prava u Evropi u poslednjih 50 godina.
3. Države ugovornice i Sud dele odgovornost u ostvarivanju delotvorne primene Konvencije, podržane osnovnim načelom supsidijarnosti. Konvencija je, između ostalog (inter alia) zaključena na osnovu suverene jednakosti država. Države ugovornice moraju poštovati prava i slobode garantovane Konvencijom i moraju delotvorno rešavati povrede na državnom nivou. Sud postupa kao garant u slučaju povreda koje nisu otklonjene na državnom nivou. U slučaju kada Sud utvrdi povredu, države ugovornice se moraju povinovati pravosnažnoj presudi Suda.
4. Države ugovornice takođe dele odgovornost za održivost mehanizma Konvencije. Države ugovornice su rešene da sarađuju sa Sudom u postizanju ovog cilja i podvlači se važnost rada Komiteta ministara i Parlamentarne skupštine Saveta Evrope, Komesara za ljudska prava kao i drugih ustanova i tela Saveta Evrope i rad u duhu saradnje sa civilnim društvom i državnim ustanovama za ljudska prava.
5. Konferencija na visokom nivou u Interlakenu (u daljem tekstu Konferencija u Interlakenu), u svojoj Deklaraciji od 19. februara 2010. godine, primetila je sa velikom zabrinutošću da je razlika u broju podnetih i odbačenih predstavlja nastavila trend rasta; procenjuje se da je ova situacija načinila štetu delotvornosti i kredibilitetu Konvencije i njenom mehanizmu nadzora i da predstavlja pretnju kvalitetu i doslednosti prakse i autoriteta suda. Konferencija na visokom nivou u Izmiru (u daljem tekstu Konferencija u Izmiru) je u svojoj Deklaraciji od 27. aprila 2011. godine pozdravila konkretan napredak nakon Konferencije u Interlakenu. Države ugovornice su veoma zahvalne švajcarskom i turskom predsedavanju Komitetom ministara zbog sazivanja ovih konferencija i svima onima koji su pomogli ispunjavanje akcionih i pratećih planova.
6. Rezultati dosad postignuti u okvirima Protokola br. 14 su ohrabrujući, posebno kao ishod mera preduzetih od strane Suda radi jačanja delotvornosti i rešavanja određenog broja očigledno nedopuštenih predstavlja. Međutim, rastući broj potencijalno dobro zasnovanih predstavlja u toku je ozbiljan problem koji izaziva zabrinutost. Imajući u vidu trenutnu situaciju u kojoj se Konvencija i Sud nalaze, mora se nastaviti sa potpunim sprovođenjem koraka u vezi sa ovim problemom predviđenim konferencijama u Interlakenu i Izmiru i iskorišćavanjem svih mogućnosti Protokola br. 14. Međutim, kako je uočeno na Konferenciji u Izmiru, Protokol 14. sam po sebi neće obezbediti dugotrajno i sveobuhvatno rešenje za probleme sa kojima se suočava sistem Konvencije. Dakle, potrebne su dalje mere da bi se osiguralo da sistem Konvencije ostane delotvoran i da bi se nastavila zaštita prava i sloboda preko 800 miliona ljudi u Evropi.

A. SPROVOĐENJE KONVENCIJE NA NACIONALNOM NIVOU

7. Potpuno sprovođenje Konvencije na nacionalnom nivou zahteva od država ugovornica preduzimanje delotvornih mera radi sprečavanja povreda prava. Svi zakoni i pravila moraju biti uobličeni na način koji Konvenciji pruža potpuno dejstvo i na isti način državni službenici moraju ispunjavati svoju dužnost. Države ugovornice takođe moraju obezbediti sredstva kojima se mogu tražiti pravni lekovi u vezi sa navodnim povredama Konvencije. Sudovi država članica moraju uzimati u obzir Konvenciju i praksu Suda. Ove mere bi zajedno trebalo da smanje broj povreda Konvencije. Time bi takođe trebalo da se smanji i broj osnovanih podnetih zahteva čime bi se smanjila opterećenost Suda.

8. Savet Evrope ima presudnu ulogu u pomaganju i ohrabrivanju sprovođenja Konvencije na nivou države kao deo svog šireg rada na polju ljudskih prava, demokratije i vladavine prava. Pružanje tehničke pomoći na zahtev država ugovornica, bilo od strane Saveta Evrope bilo bilateralno, između država ugovornica, širi dobru praksu i podiže standard zaštite ljudskih prava u Evropi. Podrška data Savetu Evrope trebalo bi da bude pružena na delotvoran način koji upućuje na unapred određeni ishod u saradnji na širem polju rada organizacije.

9. Konferencija stoga:

a) Potvrđuje snažnu privrženost država ugovornica izvršavanju njihove prvenstvene odgovornosti u sprovođenju Konvencije na nivou države;

b) Snažno ohrabruje države ugovornice u nastavljanju da u potpunosti uzimaju u obzir preporuke Komiteta ministara u vezi sa sprovođenjem Konvencije na nacionalnom nivou u razvijanju svog zakonodavstva, politike i prakse koja će pružiti puno dejstvo Konvenciji;

v) Posebno izražava rešenost država ugovornica da obezbede delotvorno sprovođenje Konvencije na nacionalnom nivou preduzimanjem sledećih posebnih mera, na odgovarajući način:

I) Razmatranje osnivanja, ako to već nije učinjeno, nezavisne državne ustanove za ljudska prava;

II) Sprovođenje praktičnih mera radi obezbeđivanja da politika i zakonodavstvo u potpunosti budu u saglasnosti sa Konvencijom uključujući i pružanje obaveštenja parlamentima država članica o usklađenosti sa Konvencijom nacрта osnovnih zakona predloženih od strane vlade;

III) Razmatranje uvođenja novih domaćih pravnih lekova, ukoliko to bude potrebno, bilo posebne bilo uopštene prirode za navodne povrede prava i sloboda zaštićenih Konvencijom;

IV) Omogućavanje i ohrabrivanje sudova država članica da uzmu u obzir bitna načela Konvencije, imajući u vidu praksu Suda u sprovođenju postupka i obrazlaganju presuda; i posebno u omogućavanju parničnim strankama, u okviru odgovarajućih parametara sudskog postupka na nivou države, ali bez nepotrebnih smetnji, da skrenu pažnju sudovima na nivou države na moguće relevantne odredbe Konvencije i praksu Suda;

V) Pružanje državnim službenicima bitnih obaveštenja u vezi sa obavezama po Konvenciji i posebno obuka službenika zaposlenih u pravosuđu, odgovornih za sprovođenje zakona ili odgovornih za lišavanje slobode određenih osoba, o načinu ispunjavanja obaveza po Konvenciji;

VI) Pružanje odgovarajućih obaveštenja i obuka u vezi sa Konvencijom pri obrazovanju, obuci i profesionalnom razvoju sudija, advokata i tužilaca; i

VII) Pružanje obaveštenja u vezi sa Konvencijom mogućim podnosiocima, posebno u vezi sa obimom i granicama zaštite, nadležnošću Suda i uslovima dopuštenosti;

g) Ohrabruje države ugovornice, ako to već nisu učinile, da obezbede:

I) Prevođenje značajnih odluka Suda ili njihovo sažimanje na jezike tih zemalja u slučajevima kada je potrebno da one na odgovarajući način budu uzete u obzir;

II) Prevođenje Praktičnog Priručnika Suda o uslovima dopuštenosti na jezike tih zemalja; i

III) Razmatranje dodatnih dobrovoljnih doprinosa programima ljudskih prava Saveta Evrope i Fondu za osiguranje ljudskih prava;

d) Ohrabruje sve države ugovornice da u potpunosti iskoriste tehničku pomoć, kao i da na zahtev pružaju i primaju bilateralnu tehničku pomoć u duhu saradnje i potpune zaštite ljudskih prava u Evropi;

đ) Poziva Komitet ministara na:

I) Razmatranje najboljeg načina kojim bi se obezbedilo da tražena tehnička pomoć bude pružena onim državama ugovornicama kojima je najviše potrebna;

II) Pripremu vodiča za dobro ustanovljenu praksu u vezi sa domaćim pravnim lekovima, u skladu sa osnovnim principima (III) i (IV), gore;

III) Pripremu sredstava koje bi države ugovornice mogle koristiti radi obaveštavanja svojih državnih službenika o obavezama države po Konvenciji;

ž) Poziva Generalnog sekretara da kroz Komitet ministara predloži državama ugovornicama praktične načine za poboljšanje:

I) Dostavljanja tehničke pomoći Saveta Evrope i programa saradnje;

II) Saradnje između različitih organa Saveta Evrope u pružanju pomoći;

III) Odabira relevantne tehničke pomoći dostupne svakoj državi ugovornici na bilateralnoj osnovi, uzimajući u obzir pojedine odluke Suda;

z) Poziva Sud da označi one svoje presude koje bi posebno preporučio radi prevođenja na jezike zemalja ugovornica; i

i) Ponavlja važnost saradnje između Saveta Evrope i Evropske Unije, posebno radi obezbeđivanja delotvornog sprovođenja zajedničkih programa i povezivanja njihovih prioriteta u ovoj oblasti.

B. INTERAKCIJA IZMEĐU SUDA I ORGANA NA NACIONALNOM NIVOU

10. Države ugovornice Konvencije se obavezuju da, u okviru svoje nadležnosti, svima obezbede prava i slobode određene u Konvenciji i da obezbede delotvoran pravni lek pred nacionalnim organima za sve one kojima su prava i slobode povređene. Sud autoritativno tumači Konvenciju. Takođe pruža zaštitu onim pojedincima čija prava i slobode nisu obezbeđene na nivou države.

11. Praksa Suda čini jasnim da države ugovornice uživaju polje slobodne procene u primeni i načinu sprovođenja Konvencije, zavisno od okolnosti slučaja i prava i sloboda o kojima je reč. Ovo znači da je sistem Konvencije supsidijaran u odnosu na zaštitu ljudskih prava na nivou države i da su vlasti na nacionalnom nivou načelno u boljem položaju da procene tamošnje potrebe i prilike. Polje slobodne procene ide zajedno ruku pod ruku sa nadzorom po sistemu Konvencije. U tom pogledu, uloga Suda se sastoji u tome da razmotri da li su odluke donete od strane vlasti na nacionalnom nivou u skladu sa Konvencijom, sa dužnim poštovanjem prema polju slobodne procene države.

12. Konferencija stoga:

a) Pozdravlja napredak koji je ostvario Sud u svojoj praksi kao što je razvijanje načela supsidijarnosti i polja slobodne procene i ohrabruje Sud da ovim načelima da istaknuti položaj i da ih primenjuje dosledno u svojim presudama;

b) Zaključuje da bi, iz razloga transparentnosti i dostupnosti, Preambula Konvencije trebalo da sadrži upućivanje na načelo supsidijarnosti i doktrinu polja slobodne procene na onaj način na koji ih je razvila sudska praksa i poziva Komitet ministara da usvoji potrebno sredstvo za izmenu do kraja 2013. godine, takođe podsećajući na privrženost država ugovornica potpunom ispunjenju obaveze obezbeđivanja prava i sloboda određenih Konvencijom;

v) Pozdravlja i ohrabruje otvoreni dijalog između Suda i država ugovornica kao sredstva za razvijanje i jačanja razumevanja njihovih uloga u podeli odgovornosti za primenu Konvencije, posebno uključujući dijalog između Suda i:

I) Najviših sudova država ugovornica;

II) Komiteta ministara, uključujući načelo supsidijarnosti, kao i u pojam jasne i dosledne sudske prakse;

III) Državnih zastupnika i pravnih stručnjaka država ugovornica, posebno za procesna pitanja i kroz savetovanje u vezi sa predlogom za izmenu Poslovnika Suda;

g) Primećuje da bi se međudejstvo između Suda i državne vlasti moglo ojačati dodavanjem u Konvenciju novih ovlašćenja Suda koje bi države ugovornice mogle, po izboru, prihvatiti, u pogledu davanja savetodavnog mišljenja po zahtevu, u vezi sa tumačenjem Konvencije u kontekstu specifičnog slučaja na domaćem nivou, bez štetnih posledica prema neobavezujućem karakteru mišljenja prema drugim državama ugovornicama; poziva Komitet ministara da preda nacrt teksta opcionog protokola uz Konvenciju sa ovim ciljem do kraja 2013. godine; i dalje poziva Komitet ministara da nakon toga odluči o tome da li će to usvojiti; i

d) podseća da je Konferencija u Izmiru pozvala Komitet ministara da dalje razmotri pitanje privremenih mera po Pravilu 39 Poslovnika Suda; takođe poziva Komitet ministara da proceni da li je došlo do značajnog smanjenja broja predstavki i da li se u slučajevima predstavki u kojima su primenjene privremene mere sada postupa ažurnije i da predloži bilo koju drugu akciju.

V. PODNOŠENJE PREDSTAVKE SUDU

13. Pravo na podnošenje pojedinačne predstavke je kamen temeljac sistema Konvencije. Pravo na podnošenje predstavke Sudu trebalo bi da bude praktično izvodljivo i države ugovornice moraju obezbediti da ni na koji način ne bude ometanja delotvornog ostvarivanja ovog prava.

14. Uslovi dopuštenosti u članu 35 Konvencije određuju koje bi predstavke Sud trebalo da razmatra u meritumu. Oni bi trebalo da pruže Sudu praktična sredstva, obezbeđujući mogućnost usredsređivanja Suda na one slučajeve u kojima načelo značaja povrede obavezuje na razmatranje slučaja. Na Sudu je da odluči o dopuštenosti predstavki. Važno je učiniti tako da Sud nastavi sa striktnom i doslednom primenom uslova dopuštenosti radi jačanja poverenja u ozbiljnost sistema Konvencije i da bi obezbedio da bespotrebni pritisak ne dovede do preopterećenosti Suda.

15. Konferencija dakle:

- a) Pozdravlja predlog Suda da bi se vremensko ograničenje, po članu 35 (stav 1) Konvencije u okviru kojeg se predstavka mora podneti Sudu, moglo smanjiti; zaključuje da je vremensko ograničenje od četiri meseca odgovarajuće; i poziva Komitet ministara da usvoji sredstvo za potrebne izmene do kraja 2013. godine;
- b) Pozdravlja strožu primenu vremenskog ograničenja iz člana 35 (stav 1) Konvencije predviđenu od strane Suda; i ponavlja važnost primene svih uslova dopuštenosti od strane Suda u potpunosti, dosledno i predvidivo, uključujući i pravila u vezi sa delokrugom nadležnosti Suda, i jedno i drugo radi delotvorne primene pravde i zaštite odgovarajuće uloge Suda i vlasti na nacionalnom nivou;
- v) Zaključuje da bi član 35 (stav 3) (b) trebalo izmeniti tako da se izuzmu reči "i obezbediti da nijedan slučaj koji prethodno nije valjano razmotren pred domaćim sudovima ne bude odbačen po ovom osnovu"; i poziva Komitet ministara da usvoji sredstvo za potrebne izmene do kraja 2013. godine;
- g) Potvrđuje da bi predstavku trebalo smatrati očigledno neosnovanom u smislu člana 35 (stav 3) (a) između ostalog (inter alia), u meri u kojoj Sud smatra da je u predstavi reč o navodnoj povredi prava koja je bila valjano razmotrena pred domaćim sudom koji je primenjivao prava garantovana Konvencijom u svetlu dobro ustanovljene prakse Suda koja je uključena u polje slobodne procene na odgovarajući način, osim ako Sud ustanovi da predstavka povlači sa sobom ozbiljno pitanje u vezi sa tumačenjem ili primenom Konvencije; takođe ohrabruje Sud da uzme u obzir potrebu za striktnim i doslednim pristupom u proglašavanju takvih predavki nedopuštenim, objašnjavajući tako ovakvu sudsku praksu potrebnom;
- d) Pozdravlja obezbeđivanje boljeg pružanja obaveštenja od strane Suda podnosiocima predavki u vezi sa sudskim postupkom, posebno o uslovima dopuštenosti;
- đ) Poziva Sud da načini dodatne odredbe u Poslovniku Suda za posebne odluke koje bi trebalo doneti u vezi sa pitanjem dopuštenosti na zahtev tužene vlade gde postoji poseban interes za postojanje pravila Suda u vezi sa delotvornošću domaćeg pravnog leka o kome je reč u tom slučaju; i
- ž) Poziva Sud na razvijanje prakse u vezi sa iscrpljivanjem domaćih pravnih lekova na način kojim se može zahtevati od podnosioca, u slučaju da mu je takav pravni lek bio dostupan, da je izneo pred domaći Sud navodnu povredu prava po Konvenciji ili istovetnog prava zaštićenog domaćim pravom, na taj način dajući sudovima države priliku da primene Konvenciju imajući u vidu praksu Suda.

G. RAD PO PREDSTAVKAMA

16. Broj predavki podnetih svake godine Sudu se udvostručio od 2004. godine. Naročito veliki broj predavki je sada u toku pred svim sudijama i većima Suda. Mnogi podnosioci, uključujući i one sa potencijalno osnovanim zahtevima, moraju godinama čekati na odgovor.
17. Imajući u vidu pravo pojedinca na podnošenje predavke, Sudu mora biti omogućeno da odbaci nedopuštene predavke na što delotvorniji način, bez previše napora. Sud je već preduzeo značajne korake ka ovom cilju u okvirima Protokola br. 14, što treba pozdraviti.
18. Predavke koje se ponavljaju uglavnom su povezane sa sistemskim i strukturnim pitanjima na nivou države. Država ugovornica je odgovorna, pod nadzorom Komiteta ministara, da obezbedi da se takva pitanja i povrede koje iz njih proizlaze rešavaju u okviru delotvornog izvršavanja presuda Suda.

19. Rastući broj slučajeva koji su u toku pred većima Suda takođe izaziva zabrinutost. Sudu mora biti omogućeno da usredsredi pažnju na potencijalno osnovane nove povrede.

20. Konferencija stoga:

a) Pozdravlja napredak već učinjen od strane Suda u postupanju po predstavkama, posebno u usvajanju:

I) Pravila prvenstva, koje mu pomaže da se usredsredi na najvažnije i ozbiljne slučajeve; i

II) Metoda rada koji usmeravaju postupak, posebno u slučajevima nedopuštenih i ponovljenih predstavki, s druge strane održavajući odgovarajuću sudsku odgovornost;

b) Konstatuje sa odobravanjem procenu Suda da može odbaciti preostale očigledno nedopuštene predstavke koje su u toku, do 2015. godine; odobrava zahtev Suda za daljim upućivanjem nacionalnih sudija i nezavisnih pravnika visokog položaja u Sekretarijat Suda radi postizanja ovog cilja; takođe ohrabruje države ugovornice u preduzimanju drugih ovakvih upućivanja;

v) Nastavlja sa izražavanjem zabrinutosti zbog velikog broja ponovljenih predstavki koje su u toku pred Sudom; pozdravlja dalje korišćenje aktivnih mera od strane Suda, pogotovo "pilot presuda", radi rešavanja povreda koje se ponavljaju na delotvoran način; i ohrabruje države ugovornice, Komitet ministara i Sud da rade zajedno radi nalaženja načina za rešavanje velikog broja predstavki koje proizlaze iz sistemskih problema označenih od strane Suda, uključujući njihove pravne, praktične i finansijske posledice i uzimajući u obzir načelo jednakog postupanja prema svim državama ugovornicama;

g) Dalje razvijajući postupak sa "pilot presudama", poziva Komitet ministara da razmotri svrsishodnost i modalitete postupka po kome bi Sud mogao zavesti i odrediti mali broj predstavki iz grupe predstavki koje odražavaju istu navodnu povredu prava protiv iste tužene države, a da se to primenjuje na celu grupu;

d) Primećuje, da bi Sudu bilo omogućeno da donese odluku u razumnom roku o predstavkama koje su u toku pred njegovim većima; u budućnosti može se javiti potreba za imenovanjem dodatnih sudija; dalje primećuje da će možda biti potrebno da te sudije imaju drugačiji mandat i/ili drugačiji delokrug funkcija od postojećih sudija Suda; takođe poziva Komitet ministara da do kraja 2013. godine odluči da li da pristupi izmeni Konvencije radi imenovanja ovih sudija ili ne, nakon jednoglasne odluke Komiteta ministara postupajući po obaveštenjima datim od strane Suda;

đ) Poziva Sud da se posavetuje sa državama ugovornicama u vezi sa razmatranjem primene šireg tumačenja pojma dobro ustanovljene sudske prakse u smislu člana 28 (1) Konvencije, radi presuđivanja većeg broja slučajeva po proceduri odbora, bez štetnih posledica za odgovarajuće razmatranje pojedinačnih okolnosti slučaja i neobavezujuću prirodu presuda protiv druge države ugovornice;

ž) Poziva Sud da, savetujući se sa državama ugovornicama, civilnim društvom i državnim ustanovama za ljudska prava razmotri da li:

I) imajući u vidu iskustvo na projektu "pilot presude", treba preduzeti dalje mere radi olakšavanja podnošenja predstavki putem interneta i, sledstveno tome, radi pojednostavljenja postupka dostavljanja u tim slučajevima, sa druge strane obezbeđujući da se i dalje primaju predstavke od podnosilaca koji nisu u mogućnosti da ih podnesu putem interneta.

II) forma predstavke Sudu može biti poboljšana, radi lakšeg izlaganja predstavke i daljeg postupanja u vezi sa njom;

III) odluke i presude Suda mogu biti dostupne strankama u postupku u kratkom roku pre njihovog javnog objavljivanja;

IV) zahtev i primedbe u vezi sa pravičnom naknadom, uključujući i troškove, mogu biti podneti ranije u toku postupka pred većem i Velikim većem;

z) Predviđa da bi puna primena ovih mera uz odgovarajuća sredstva načelno trebalo da omogući Sudu da odluči u roku od jedne godine da li da predmet dostavi državi, a da u roku od dve godine u svim slučajevima koju su prosleđeni donese odluku ili presudu;

i) Dalje izražava privrženost država ugovornica da rade zajednički sa Sudom radi postizanja ovih ciljeva; i

j) Poziva Komitet ministara da, savetujući se sa Sudom, odredi način procene o tome da li će se ove mere do 2015. godine pokazati dovoljnim radi smanjivanja opterećenosti Suda ili će dalje mere biti potrebne nakon toga.

D. SUDIJE I PRAKSA SUDA

21. Autoritet i kredibilitet Suda u mnogome zavisi od kvaliteta sudija i presuda koje donose;

22. Visokokvalifikovanost izabranih sudija Suda zavisi od kvaliteta kandidata predloženih za izbor od strane Parlamentarne skupštine. Uloga država ugovornica u predlaganju kandidata najvišeg mogućeg kvaliteta je stoga od presudne važnosti za dalji uspeh Suda, kao što je i visokokvalitetan Sekretarijat sa pravnicima odabranim zbog njihovih pravničkih sposobnosti i drugog pravnog obrazovanja iz oblasti prava i sudske prakse država ugovornica, koji pruža nemerljivu pomoć sudijama Suda.

23. Odluke Suda moraju biti jasne i dosledne. Time se unapređuje pravna sigurnost, pomaže domaćim sudovima da tačnije primene Konvenciju i pomaže mogućim podnosiocima da procene da li im je zahtev osnovan. Jasnost i doslednost su posebno važni u slučajevima kada se Sud bavi pitanjima u vezi sa opštim načelima. Doslednost u primeni Konvencije ne zahteva da sve države ugovornice primenjuju Konvenciju na istovetan način. Sud je ukazao da razmatra izmenu Poslovnika Suda tako što će veće biti obavezno da ustupi svoju nadležnost u slučaju kada predvidi odstupanje od uobičajene prakse.

24. Stabilno sudstvo unapređuje doslednost Suda. Stoga je u načelu nepoželjno da bilo koji sudija služi manje od punog mandata određenog Konvencijom.

25. Konferencija stoga:

a) Pozdravlja usvajanje Smernica od strane Komiteta ministara za izbor kandidata za mesto sudije u Evropskom sudu za ljudska prava i ohrabruje države ugovornice u njihovom sprovođenju;

b) Pozdravlja osnivanje Savetodavnog panela stručnjaka za kandidate za izbor za sudiju Evropskog suda za ljudska prava; primećuje da je Komitet ministara odlučio da preispita rad Savetodavnog panela nakon prvobitnog roka od tri godine; i poziva Parlamentarnu skupštinu i Komitet ministara da diskutuju dalje unapređenje postupka za izbora sudija;

v) Pozdravlja korake koje Sud preduzima u održavanju i poboljšanju visokog kvaliteta svojih odluka, posebno u nastojanju da se jasnoća i doslednost odluka još više poboljšaju; pozdravlja dugogodišnje uverenje Suda da je u interesu pravne sigurnosti, predvidivosti i jednakosti pred zakonom da bez jakog razloga ne treba da odstupa od ranijih presedana; a posebno poziva Sud da uzme u obzir važnost doslednosti u slučajevima kada se presude odnose na aspekte jednog istog pitanja da bi se obezbedilo da njihovo kumulativno dejstvo i dalje omogućava državama ugovornicama polje slobodne procene;

g) Imajući u vidu ključnu ulogu koju ima Veliko veće u doslednosti sudske prakse, zaključuje se da bi član 30 Konvencije trebalo izmeniti tako da se izuzmu reči "ukoliko se jedna od stranka u predmetu usprotivi"; poziva Komitet ministara da usvoji potrebno sredstvo za izmene do kraja 2013. godine i da razmotri da li će i neke naknadne izmene biti potrebne; takođe ohrabruje države ugovornice da se uzdrže od isticanja primedbi bilo kom predlogu za ustupanje od strane Veća dok instrument za izmene ne stupi na snagu;

d) Poziva Sud da razmotri da li bi sastav Velikog veća bio poboljšán ukljućivanjem po službenoj dužnosti (ex officio) potpredsednika svakog odeljenja; i

đ) Zaključuje da bi član 23 (stav 2) Konvencije trebalo izmeniti tako da se zameni starosna granica za sudije zahtevom da sudije ne smeju biti starije od 65 godina na dan kada njihov mandat poćinje; i poziva Komitet ministara da usvoji potrebno sredstvo za izmene do kraja 2013. godine.

Đ. IZVRŠAVANJE PRESUDA SUDA

26. Svaka država ugovornica je preuzela odgovornost da se povinuje konaćnim odlukama Suda u svakom predmetu u kome je ona strana u sporu. Komitet ministara se kroz nadzor stara da odluke Suda dobiju odgovarajuće dejstvo, ukljućujući i primenu općtih mera radi rešavanja širih sistemskih problema.

27. Komitet ministara stoga mora delotvorno i nepristrasno razmotriti da li su mere koje je preduzela država ugovornica rešile pitanje povrede. Komitet ministara bi trebalo da bude u mogućnosti da sprovede delotvorne mere prema državi ugovornici koja ne ispunjava obaveze po članu 46 Konvencije. Komitet ministara bi trebalo da obrati posebnu pažnju na povrede koje otkrivaju sistemski problem na nivou države i trebalo bi obezbediti da države ugovornice brzo i delotvorno sprovedu "pilot presude".

28. Komitet ministara nadgleda izvršenje presuda ćiji broj stalno raste. Kako se Sud bavi potencijalno osnovanim predstavkama u slućajevima koji su u toku, moćže se oćekivati da će se obim posla Komiteta ministara i dalje povećavati.

29. Konferencija stoga:

a) Ohrabruje države ugovornice:

I) da razviju domaće kapacitete i mehanizme radi obezbećivanja brzog izvršavanja presuda suda, ukljućujući i sprovoćdenje Preporuke 2008 (stav 2) Komiteta ministara, kao i da razmenjuju iskustva u vezi sa tim;

II) da sastave akcione planove za izvršenje odluka na najpristupaćnijim mogućim naćin, ukljućujući i objavljivanje na jezicima tih država ako to bude moguće; i

III) da olakšaju važnu ulogu državnih parlamenata u kritićkom razmatranju delotvornosti preduzetih mera;

b) Ponavlja poziv koji su konferencije u Interlakenu i Izmiru uputile Komitetu ministara da u potpunosti primenjuje naćelo supsidijarnosti po kome države ugovornice mogu da biraju na koji naćin će ispuniti obavezu po Konvenciji;

v) Poziva Komitet ministara da nastavi razmatranje unaprećdenje postupaka radi obezbećivanja delotvornog nadzora nad izvršavanjem odluka, pogotovo kroz:

I) Izgraćdenje razmatranje stratećkih i sistemskih pitanja na svojim sastancima; i

II) Veći publicitet svojih sastanaka;

g) Poziva Komitet ministara da razmotri da li bi delotvornije mere bile potrebne za države koje blagovremeno ne izvršavaju presude Suda; i

d) Pozdravlja redovne izveštaje Parlamentarne skupštine i rasprave u vezi sa izvršavanjem presuda.

Ž. DUGOROČNA BUDUĆNOST SISTEMA KONVENCIJE I SUDA

30. Ova Deklaracija se odnosi na pitanja sa kojima se neposredno suočava Sud. Međutim, takođe je bitno da se obezbedi buduća delotvornost sistema Konvencije. Da bi se ovo postiglo, potrebno je postupati u cilju predviđanja budućih izazova i razvijati određenu viziju budućnosti Konvencije da bi se buduće odluke donosile na blagovremen i dosledan način.

31. Možda će, u okviru ovog procesa, biti potrebno da se proceni suštinska uloga i priroda Suda. Dugoročni pogled mora obezbediti održivost ključne uloge Suda u sistemu zaštite i unapređivanja ljudskih prava u Evropi. Pravo pojedinca na podnošenje predstavke ostaje kamen temeljac sistema Konvencije. Buduće reforme moraju poboljšati sistem Konvencije u rešavanju slučajeva ozbiljnih povreda odmah i delotvorno.

32. Delotvorno sprovođenje Konvencije na nivou države će dozvoliti Sudu da, dugoročno posmatrano, zauzme usredsređeniju i određeniju ulogu. Sistem Konvencije mora podržati države u preuzimanju njihove prvenstvene odgovornosti u sprovođenju Konvencije na nacionalnom nivou.

33. Delotvornije sprovođenje Konvencije na nacionalnom nivou bi trebalo da omogući Sudu da usmeri svoje napore na ozbiljne ili raširenije povrede, sistemske i strukturalne probleme i važna pitanja tumačenja i primene Konvencije što bi dovelo do smanjivanja broja slučajeva za rešavanje i, sledstveno tome, donošenja manjeg broja presuda.

34. Konferencija u Interlakenu pozvala je Komitet ministara na procenu u kojoj meri je sprovođenje Protokola br. 14 i Akcionog plana iz Interlakena poboljšalo položaj Suda od 2012. godine do 2015. godine. Određeno je da bi na osnovu ove procene Komitet ministara do kraja 2015. godine trebalo da odluči da li postoji potreba za daljim delovanjem. On dalje predviđa da bi Komitet Ministara pre kraja 2019. godine trebalo da odluči da li su se usvojene mere pokazale dovoljnim u obezbeđivanju održivog rada kontrolnog mehanizma Konvencije i da li su potrebne dublje promene.

35. Konferencija stoga:

a) Pozdravlja postupak razmatranja dugoročne budućnosti Suda započet na Konferenciji u Interlakenu, a nastavljen na Konferenciji u Izmiru; i pozdravlja doprinos neformalne konferencije u Vilton Parku ovom razmatranju;

b) Poziva Komitet ministara da do kraja 2013. godine odluči o postupku po kojem će ubuduće ispunjavati svoj mandat po ovoj i deklaracijama usvojenim na Konferenciji u Interlakenu i Konferenciji u Izmiru.

v) Poziva Komitet ministara, u smislu ispunjavanja svog mandata po deklaracijama usvojenim na Konferenciji u Interlakenu i Konferenciji u Izmiru, da razmotri budućnost sistema Konvencije obuhvatajući buduće izazove uživanju prava i sloboda garantovanih Konvencijom i način na koji bi Sud najbolje mogao da ispunjava svoju dvostruku ulogu garantovanja prava i slobode pojedinaca koja nisu obezbeđena na nivou države i autoritativnog tumačenja Konvencije;

g) Predlaže da Komitet ministara ispuni ovaj zadatak u okviru postojećeg ustrojstva, istovremeno obezbeđujući učešće i savete spoljnih stručnjaka, ako je potrebno, radi pružanja

šireg raspona stručnosti i olakšavanja najpotpunije moguće analize problema i mogućih rešenja;

d) Predviđa da će Komitet ministara, kao deo svog zadatka, izvršiti sveobuhvatnu analizu mogućnosti za buduću ulogu i rad Suda, uključujući i analizu pitanja, kako bi se sistem Konvencije suštinski mogao očuvati u svojoj sadašnjoj formi i razmotriti dublje promene načina rešavanja po predstavkama u okviru sistema Konvencije radi smanjivanja broja slučajeva koje bi Sud trebalo da obradi.

đ) Dalje poziva države ugovornice, uključujući i Komitet ministara da započnu sveobuhvatno ispitivanje:

I) Postupka nadzora nad izvršavanjem odluka Suda i uloge Komiteta ministara u ovom postupku; i

II) Pružanja pravičnog zadovoljenja podnosiocima po članu 41. Konvencije; i

ž) Kao prvi korak, poziva Komitet ministara da zauzme privremeni stav o ovim pitanjima do kraja 2015. godine.

Z. OPŠTE I KONAČNE ODREDBE

36. Pridruživanje Evropske unije Konvenciji će poboljšati doslednu primenu u vezi sa ljudskim pravima u Evropi. Ova konferencija stoga sa zadovoljstvom primećuje napredak na pripremanju nacrtu dogovora o pridruživanju Konvenciji i poziva na brzo i uspešno privođenje ovog posla kraju.

37. Konferencija takođe sa uvažavanjem primećuje nastavak razmatranja započetog na konferencijama u Interlakenu i Izmiru o mogućnosti pojednostavljenja postupka za izmenu odredbi Konvencije o organizacionim pitanjima, bilo Statutom Suda, bilo novim odredbama Konvencije i poziva na brzo i uspešno privođenje ovog posla kraju na način kojim bi se vodilo računa o ustavnim uređenjima država ugovornica.

38. U slučaju da odluke koje sprovode u delo ovu Deklaraciju imaju finansijskog uticaja na Savet Evrope, Konferencija poziva Sud i Komitet ministara da precizno odrede što je ranije moguće, imajući u vidu budžetska načela Saveta Evrope i potrebu da se vodi računa o budžetu.

39. Konferencija:

a) Poziva Ujedinjeno Kraljevstvo kao predsedavajuće da preda ovu Deklaraciju i zapisnik Konferencije Komitetu ministara;

b) Poziva države ugovornice, Komitet ministara, Sud i Generalnog sekretara Saveta Evrope da u potpunosti sprovedu u delo ovu Deklaraciju; i

v) Poziva buduće predsedavajuće Komitetom ministara da u budućnosti daju podsticaj reformi Suda i primeni Konvencije.